

Mette Frederiksens folkemødetale

Taler

Mette Frederiksen
Formand for
Socialdemokratiet

Dato

16. juni 2017

Sted

Folkemødet på Bornholm,
Hovedscenen

Kære allesammen

Når man sidder, I ved, inde i Folketinget og skal forberede sig til Folkemødet, så tænker man: Skal man holde en af de der typiske taler, man har holdt så mange gange før? Og så tænkte jeg: Nej, det skal jeg ikke.

Den kommer ikke til at handle om Trump, den kommer ikke til at handle om senere tilbagetrækning eller topskat. Den kommer til at handle om noget helt andet og meget mere værdifuldt, nemlig vores børn.

Og det kommer den til i år, fordi jeg hører flere og flere historier om børn og unge, der ikke har det godt i vores samfund. Og det er dem, jeg gerne vil snakke om i dag.

Jeg vil tage mit udgangspunkt i en ung pige, jeg selv kender. Hun er teenager, gik i skole, det hele, det kørte. Dygtig, klog, vellidt. Måske kan I se hende for jer: glad med et smil på læben, godt familieliv og gode venner. Pludselig en dag så var det bare som om, at det ikke længere skulle gå godt.

Det med uddannelse blev for uoverskueligt. Nogle mørke og triste tanker begyndte at tage over. Og inden der var gået ret lang tid, så var hun faktisk blevet indlagt i psykiatrien.

Dag blev til nat, lys blev til mørke. Og en helt almindelig pige, jeg kender, I kunne måske også kende hende, blev til en patient. Det er det, jeg gerne vil tale om i dag.

Fordi der sker noget med mange af vores børn og unge, som bekymrer mig. Som

politikere. Som mor. Og som menneske.

Og jeg tror, vi bliver nødt til at stille os selv det spørgsmål, hvorfor der i dag er så mange af os, der faktisk kender en ung, der er ramt af stress eller depression eller angst.

Hvis vi nu stillede fem børn og unge op ved siden af mig mellem 10 og 24 år. Fem styk. Så ville én af dem føle sig stresset.

Næsten hver niende af vores 15-årige i Danmark er ensomme. Næsten hver niende af vores unge i niende føler sig ensomme. De har ikke nogen at læne sig opad. De har ikke nogen at snakke med.

Otte gange om dagen, også i dag, er der et barn eller en ung, der ringer til børnetelefonen for at fortælle en voksen der, at han eller hun er bange.

Og det spørgsmål, jeg synes, vi skal stille hinanden, det er, hvad er der på spil? Så jeg kommer ikke i dag med en færdig tale, og jeg kommer ikke i dag med alle svarene. Jeg kommer med noget andet. En bekymring og en opfordring til os alle sammen til at begynde at snakke om det her.

Og der er et eller andet i det her, der er svært. For på papiret har vores børn og unge aldrig haft det bedre, end de har det i dag. Der er gode rammer. Der er bedre muligheder. De bestemmer mere selv. Vi respekterer børn mere, end vi gjorde engang.

Og de klarer sig faktisk godt. De fleste af dem begår mindre kriminalitet, de lever op til kravene, og de lever sundt. Hvorfor er der så alligevel så mange af dem, der ikke har det godt?

Vi ved jo godt, os der ikke er unge mere, at det altid har været svært at være ung. Det er der, hvor der er allerflest spørgsmål, der drøner rundt oppe i hovedet på en. Men jeg tror alligevel, at der er et eller andet i vores tid, der forstærker det, der kan være svært.

Og jeg vil gerne i dag rejse fire ting.

For det første – og det er svære spørgsmål allesammen – for det første er

konkurrencen blevet for hård i Danmark? Er der et pres på os alle sammen for, at vi skal være bedst? Ikke bare til noget, men til det hele? Er der for høje krav til høje karakterer, at man skal se godt ud og en masse præstationer?

Vidste I, at når man spørger pigerne i 8. og 9. klasse i Danmark, så vil halvdelen af dem fortælle jer, at de selv synes, de er for tykke. Det er jo ikke rigtigt. De ser jo skide godt ud, vores piger. Men de har en oplevelse af, at de ikke kan leve op til det hele.

Og har vi voksne måske indrettet vores skoler og vores uddannelse, så barndommen er blevet for kort, og kravene for høje?

For det andet – og det bliver ikke lettere – bruger vi for meget tid på de der sociale medier?

Kigger vi for meget ned på telefonen i stedet for i hinandens øjne?

Vi ved det godt fra os selv, vi er nærmest ved at blive lidt afhængige af det. Og man bliver høj, når de der likes kommer ind, og måske trist, når ikke de gør. Og hvad endnu værre er, det der polerede billede af, at alle de andre har det meget federe end en selv, det holder jo ikke i virkeligheden.

Og tre – og nu bliver det endnu sværere – kan man i virkeligheden fare vild i al den frihed, vi har fået? Os, der er forældre i dag, vi engagerer os jo i vores børn. næsten som vi aldrig har gjort det før. Men er de forventninger, vi møder vores børn og unge med, er de egentlig klare nok?

Børn og unge har fået mere frihed, men også flere valgmuligheder. Men måske er rammerne blevet for løse. Måske har man også, når man er barn og ung, behov for, at der er voksne, der tør vise en vej og sætte nogle rammer. Og måske er autoriteterne i vores samfund faktisk blevet for svage.

Jeg vil bare dele en enkelt oplevelse med jer, jeg havde for noget tid siden. Jeg havde den meget store fornøjelse at være ambulanceredder. Jeg kørte en hel nat med to fuldstændig fantastiske ambulancereddere i Aarhus, Peter og Steffen. Hold nu op, hvor er de dygtige. Og hold nu op, hvor samler de mange unge op fra gaden i løbet af en nat, der har fået lige til den gode side. De fortalte mig bare lige én ting, jeg vil dele med jer, nemlig at for femten år siden, der flyttede man

sig, når ambulancen, den kom. I dag, der stiller man sig op og tager en selfie med den i stedet.

Og for det fjerde – og det er det allersværeste, jeg gerne vil rejse i dag, er vi bare blevet alt for individualiserede i det her samfund?

Det er jo som om, at alt bliver **lagt over** på hinanden. Det er dig, der skal gribe mulighederne. Det er dig, der er din egen lykkes smed. Men kan børn og unge klare det ansvar? Og kan vi andre i øvrigt?

Børnepsykologen Per Schultz Jørgensen – han er her i dag, jeg tror, mange af jer kender ham – har sagt det på den her måde: “Vi har fået friheden, også til det frie fald.”

Måske er vi ved at være der som samfund, hvor vi har brug for at kigge mere indad i stedet for bare at se ud ad. Og hvor vi i stedet for at sige, “Vi tror på dig”, skal til at sige: “Vi tror på hinanden.”

Og derfor er det her vigtigt. Det er det for os, der er forældre, skolelærere, bedsteforældre, alle os, der har med unge at gøre. Det her optager mig ikke kun som menneske og som mor, også som socialdemokrat. For ved I hvad? Vi har sammen skabt det bedste samfund i verden.

Jo, der er massere af udfordringer, og fedterøvene kender vi godt. Men det er jo lykkedes os gennem generationer at opbygge et af verdens mest lige og frie samfund. Men vi har jo gjort det sammen. Vi løb jo ikke fra hinanden, dengang de store beslutninger skulle tages. Vi gik ved siden af hinanden. Og vi gør det stadigvæk. De store opgaver løser vi i fællesskab, men det kræver jo, at vi tør vælge fællesskabet til.

Og når jeg nu snakker ungdom i dag, så skal vi jo selvfølgelig også forbi SKAM, som vel er den mest velkendte ungdomsserie lige nu. Nogle af jer har givet set den.

Noora siger på et tidspunkt til William i serien, ”mennesker trænger mennesker”. Mennesker trænger til mennesker. Og mennesker trænger til et stærkt velfærdssamfund.

Og derfor, kære allesammen, så er det jo ikke for sjov, at vi er imod topskattelettelser. Det er jo ikke for sjov, vi er jo imod det, fordi vi hellere vil bruge pengene på noget andet, og sagt meget direkte: Hvad i alverden er det værd at få en af Anders Samuelssens skattelettelser, hvis ikke der er penge nok til at tage sig af vores ældre på vores plejecentre? Hvis ikke vi kan være sikre på, at der er en pædagog, der har tid til at trøste vores barn, når han falder i børnehaven? Og hvis ikke der er kræfter og overskud til at hjælpe dem, der har aller mest behov for det.

Jeg tror, vi bliver nødt til at stoppe op. Mange børn og unge får i de her år en diagnose. Måske trænger vi til at give vores samfund en diagnose i stedet.

Konkurrencen, den kan blive for hård. Og prisen kan blive for høj.

Og de problemer, jeg rejser i dag uden at give svarene på dem alle sammen, løser vi ikke ved at give en bevilling til det ene eller det andet. Jo, jeg tror vi kan blive bedre til, at børn og unge ikke skal falde ned imellem to stole. Jo, jeg tror, vi kan blive bedre til forebyggelse i stedet for at helbrede. Jo, jeg tror, vi kan komme meget længere, hvis vi tør investere i de mindste børn i stedet for bare at lade problemerne vokse sig større. Men vi har mindst lige så meget behov for en samtale med hinanden om, hvordan vi er familier, hvordan vi bruger de sociale medier – ja, hvordan vi er overfor hinanden.

Og derfor vil jeg egentlig mest af alt gerne invitere jer til en samtale. For det her bliver rigtig svært at løse. Og måske er det i virkeligheden det moderne samfunds største udfordring. Jeg vil gerne starte en samtale med jer, og jeg vil gerne selv blive klogere på, hvad det er, der sker i vores tid.

Socialdemokratiet holder til på Brandstationen lige her på den anden side af vejen. I morgen klokken halv fem er jeg der uden program og uden mikrofon. Og hvis der er nogen af jer, der har haft en ung tæt på, en oplevelse, I gerne vil dele, noget, I gerne vil fortælle mig, så kom over på Brandstationen. Og jer, der ser med, som ikke er på Bornholm: Skriv til mig, for jeg tror, vi har behov for at lytte til hinanden.

Kan I huske pigen, jeg startede med? Hende med smilet, og det hele kørte godt. Hun valgte faktisk at droppe ud af gymnasiet. Det blev for meget. Hun fik arbejde i Fakta. Der mødte hun et arbejdsfællesskab, hvor man faktisk passede

på hinanden. Det var ikke helt nok, for hun endte, som jeg sagde før, med at blive indlagt i psykiatrien.

En dag så lå hun på sin stue, vinduet, det var åbent, og så kunne hun høre en lyd udenfor, som hun kunne genkende. På det her ungdomspsykiatriske hospital, der var en pappresser - I kender dem godt fra supermarkedet – det har sådan en “dunk dunk dunk”-lyd. Det kunne hun genkende fra Fakta. Og så lå hun der og tænkte – eller sad der og tænkte: Jeg skal jo ikke være her, jeg skal jo tilbage. Jeg skal jo tilbage og være noget for andre og være i et arbejdsfællesskab.

Så hun endte faktisk – selvfølgelig ikke kun på grund af pappresseren, men det var den lyd, der gjorde udslaget – med at gå tilbage ud af psykiatrien. Tilbage til en arbejdsplads, der ville hende, og som ikke bare havde fyret hende, dengang hun havde det dårligt. Til en fællesskab med andre.

I dag er hun tilbage i uddannelsessystemet, så det kan godt lade sig gøre. Og ved I hvad, måske ligger svaret lige foran os. At vi giver mere plads til hinanden. At vi begynder at lytte til hinanden. At vi passer på hinanden. Og vigtigst af alt: at vi aldrig nogensinde svigter det, der er det allervigtigste, nemlig vores børn og unge.

Det var det, jeg gerne ville dele med jer her i år på Folkemødet. Tak.

Kilde

Transskription

Kildetype

Transskription

Tags

Folkemødetale, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-folkemoedetale-2017>